

**PLÁN UPLATŇOVANIA
ŠTANDARDOV DODRŽIAVANIA ZÁKAZU SEGREGÁCIE
VO VÝCHOVE A VZDELÁVANÍ**

Vypracovala: Mgr. Erika Gánovská

Školský rok: 2025/2026

Obsah

1. Identifikácia a analýza aktuálneho stavu	3
➤ Štandardy postojov a hodnôt:	4
➤ Štandardy priestorovej desegregácie:	4
➤ Štandardy organizačnej desegregácie:	4
➤ Štandardy sociálnej desegregácie:	5
2. Ciele a vízia plánu	6
3. Kroky na zlepšenie aktuálnej situácie	7
4. Podpora a spolupráca	8
5. Zdroje a financovanie	8
6. Komunikácia a zdieľanie výsledkov	8

1. Identifikácia a analýza aktuálneho stavu

Základná škola v Chrasti nad Hornádom v oblasti výchovy a vzdelávania považuje za prioritnú stratégiu inkluzívneho prístupu ku všetkým žiakom. Stratégia inkluzívneho prístupu vo výchove a vzdelávaní považuje formovanie a utváranie postojov, vzťahov a rovnakých práv všetkých ľudí za jednu z rozhodujúcich oblastí naplnenia cieľov inkluzívneho vzdelávania. Inklúzia predstavuje snahu umožniť komunitám, systémom a štruktúram bojovať proti diskriminácii vrátane škodlivých stereotypov, uznať rozmanitosť, podporiť účasť a prekonať prekážky vzdelávania a zapájania sa všetkých osôb, a to so zameraním na blaho a úspešnosť žiakov so zdravotným znevýhodnením, zo sociálne znevýhodňujúceho prostredia, s jazykovou odlišnosťou, nadaním a talentom. Na rozvoj potenciálu každého žiaka je potreba podpory žiakov v ich individuálnej vzdelávacej ceste, ale aj podpora ich otvorenosti a pozitívnych postojov k druhým. Aby pedagógovia boli dobrými sprievodcami žiakov v rozvoji ich potenciálu, je nutné aby sami boli otvorení odlišnosti a dokázali vhodne personalizovať vyučovací proces, čo je jedným z kľúčových cieľov plánu profesijného rozvoja pedagogických a odborných zamestnancov.

Základná škola v Chrasti nad Hornádom venuje maximálnu pozornosť prevencii, čiže predchádzaniu diskriminácie a segregácie. Rovnako je pripravená segregáciu riešiť a odstraňovať ju v prípade, že by sa vyskytlo riziko segregácie.

V rámci aktivít, ktoré súčinne prispievajú k podpore desegregácie vydala Základná škola v Chrasti nad Hornádom Prílohu č. 1/2025 k školskému poriadku Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní, ktoré sú ďalším krokom k dodržiavaniu zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní podľa školského zákona. Štandardy obsahujú odporúčania a postupy pre jednotlivých aktérov vzdelávania, ktoré pomáhajú predchádzať segregácii a odstraňovať ju.

Uplatňovanie Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní posilňuje Základná škola v Chrasti nad Hornádom záväzok dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní, ktorý súčasne vyplýva z cieľov Plánu obnovy a odolnosti SR.

Uplatňovanie Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní pre školu znamená zavedenie a dodržiavanie pravidiel, princípov a postupov na predchádzanie segregácie, identifikáciu rizika segregácie a nápravu segregačného konania, pokiaľ bolo indikované na základe kontroly.

Výsledky dobrej praxe v oblasti desegregácie:

➤ **Štandardy postojov a hodnôt:**

- Zaobchádzať so všetkými ľuďmi bez rozdielu s rešpektom.
- Vyjadrovať úctu všetkým bez rozdielu a vnímať rozmanitosť ako príležitosť a prínos pre školu pri príprave a realizovaní aktivít výchovno-vzdelávacieho procesu.
- Vyjadrovať druhým ľuďom uznanie ako rovnocenným ľudským bytostiam.
- Rešpektovať ľudí rôzneho vierovyznania.
- Rešpektovať ľudí, ktorí majú odlišné politické názory.
- Prejavovať záujem spoznať presvedčenia, hodnoty, tradície a pohľady druhých ľudí na svet.
- Dávať priestor druhým ľuďom na vyjadrenie sa.
- Preukázať prebratie zodpovednosti za svoje skutky.
- Ospravedlniť sa, pokiaľ niekomu ublížim.
- Vyjadrovať vôľu a záujem spolupracovať a pracovať s druhými ľuďmi na presadzovaní spoločných záujmov.

➤ **Štandardy priestorovej desegregácie:**

- Do všetkých priestorov školy určených pre žiakov je umožnený rovný (nediskriminačný) prístup všetkým žiakom. Škola nemá priestory a budovy vyhradené pre jednotlivé skupiny žiakov vytvorené za účelom ich vylučovania alebo neprípustného oddeľovania.
- Škola v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu využíva priestory, ktoré spĺňajú normy stanovené regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva, pričom výchovno- vzdelávací proces žiadnej zo skupín neprebíha v priestoroch, ktorých kvalita je výrazne rozdielna oproti iným priestorom.
- Škola má vytvorené triedy, v ktorých je vyvážené zastúpenie žiakov rôzneho etnického, národného alebo sociálneho pôvodu, rôznej farby pleti.

➤ **Štandardy organizačnej desegregácie:**

- Škola má nastavenú organizáciu školského vyučovania a denný program tak, aby

nedochádzalo k vylučovaniu a neprípustnému oddeľovaniu niektorej skupiny žiakov.

- Všetky skupiny žiakov školy majú stanovené rovnaké vzdelávacie štandardy, na základe ktorých pedagogickí a odborní zamestnanci vytvárajú učebné osnovy školského vzdelávacieho programu. Úpravy je možné realizovať len u žiakov, ktorým to určuje individuálny vzdelávací program, individuálny učebný plán alebo poskytnuté podporné opatrenia.
- Všetky skupiny žiakov majú umožnený rovný prístup k materiálno-technickému vybaveniu, učebným materiálom a iným vzdelávacím pomôckam výchovno-vzdelávacieho procesu prislúchajúcemu danému ročníku alebo stupňu vzdelávania.

➤ **Štandardy sociálnej desegregácie:**

- Škola využíva potrebné a dostupné inkluzívne podporné opatrenia na podporu sociálneho začlenenia žiakov a vytváranie pozitívnej podporujúcej sociálnej klímy v škole, ktorá prispieva k destigmatizácii a odstraňovaniu stereotypov a predsudkov.
- Škola organizuje a podporuje programy neformálneho vzdelávania a mimoškolské aktivity smerujúce k vytvoreniu priaznivej sociálnej klímy a interkultúrneho porozumenia v rámci školy medzi žiakmi ako aj rodičmi.
- Škola prijíma, vzdeláva a vychováva všetky skupiny žiakov podľa platných právnych predpisov bez vylučovania a neprípustného oddeľovania.
- V škole neexistujú procesy, postupy a usporiadania (ani na úrovni tried), ktoré vylučujú alebo neprípustne oddeľujú skupiny žiakov.
- Škola umožňuje všetkým skupinám žiakov, aby sa pre napĺňanie a rozvoj svojho potenciálu zapájali do aktivít a súťaží, ktoré sama organizuje, alebo sú škole sprostredkované a aktívne ich k tomu motivuje a podporuje.
- Škola pri hodnotení žiakov nekoná diskriminačne len na základe ich príslušnosti k niektorej sociálnej alebo etnickej skupine.

Slabé stránky školy v oblasti desegregácie:

- Etnicky homogénna škola vplyvom demografických pohybov.
- Nízka úroveň spolupráce s rodičmi z marginalizovaných skupín – pretrvávajú jazykové,

kultúrne a sociálne bariéry.

- Neúplné využívanie dostupných metodických materiálov a školení

Možné príčiny súčasného stavu:

- Nerómski rodičia prehlasujú deti do školy v najbližšom meste.
- Rómski žiaci ostávajú v obecnej škole (ich rodičia nepracujú).
- Demografické trendy vedú k nárastu rómskych detí v tomto regióne.

2. Ciele a vízia plánu

Vízia – inkluzívna škola, ktorá zabezpečí kvalitné a dostupné vzdelávanie smerujúce k úspešnému uplatneniu sa v živote, sebarozvoju a dobrým vzťahom pre všetkých jej aktérov.

Ciele:

- Vytvoriť integrované inkluzívne kurikulum.
- Budovať systém podporných opatrení v inkluzívnom vzdelávaní.
- Podporovať formatívne hodnotenie ako nástroj inovácie obsahu a spôsobu hodnotenia a klasifikácie.
- Rozvíjať inkluzívnu kultúru a riadenie školy.
- Prijímať opatrenia na desegregáciu vo výchove a vzdelávaní a rovnosť príležitostí pre všetkých žiakov bez rozdielu s rešpektovaním ich individuálnych osobitostí a rozmanitých výchovno-vzdelávacích potrieb.

Priorita – podpora kvalitného a dostupného vzdelávania pre všetkých žiakov

Oblasť rozvoja – integrované inkluzívne kurikulum

Oblasti možného zlepšenia :

- Identifikácia možností skvalitnenia spolupráce rodiny a školy.
- Identifikácia možností skvalitnenia inkluzívnej kultúry školy.
- Identifikácia možností skvalitnenia inkluzívneho vzdelávania.

3. Kroky na zlepšenie aktuálnej situácie

Identifikácia cieľa a možného riešenia	Metódy a formy riešenia	Zodpovedný	Časový harm.
Zvýšenie kvality poskytovaného inkluzívneho vzdelávania v škole, oslovenie žiakov z majoritných i minoritných rodín.	Cielene a systematicky rozvíjať školské a mimoškolské aktivity zacielené na rozvoj interetnických, interkultúrnych, a interpersonálnych vzťahov. Spolupodieľať sa na spoločných rekreačných, športových a kultúrnych podujatiach v obci, ktoré spoja všetkých občanov. Na podujatiach obce prezentovať školu, šíriť jej dobré meno. Zapojiť sa do projektov a výziev zameraných na zlepšenie inkluzívneho prostredia v školách. Efektívne využívať podporné opatrenia pre podporu žiakov zo SZP/MRK.	Vedenie školy, školský podporný tím, pedagogickí a odborní zamestnanci.	Priebežne.
Zlepšenie vzťahov v rámci lokality a atraktivity.	Vytvorenie priateľského a inkluzívneho prostredia v škole i komunite.	Vedenie školy, školský podporný tím, pedagogickí a odborní zamestnanci.	Priebežne.

4. Podpora a spolupráca

V oblasti podpory a spolupráce sme identifikovali možných partnerov pre spoluprácu:

- NIVAM, krajské pracovisko v Košiciach a v Prešove – oblasť vzdelávania.
- Regionálne centrum podpory učiteľov v Gelnici - oblasť vzdelávania.
- Odbor školstva v Smižanoch – oblasť vzdelávania.
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Spišskej Novej Vsi – oblasť prevencie.
- Centrum poradenstva a prevencie v Spišskej Novej Vsi - oblasť prevencie.
- Okresné riaditeľstvo policajného zboru v Spišskej Novej Vsi - oblasť prevencie.

5. Zdroje a financovanie

V procese realizácie stanovených cieľov v Pláne uplatňovania štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní sú zdroje a financie zadefinované nasledovne:

- Ľudské zdroje (vlastné) – pedagogickí a odborní zamestnanci, školský podporný tím.
- Učebné materiály (vlastné).
- Vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov – Národný inštitút vzdelávania a mládeže, krajské pracovisko v Košiciach a v Prešove.

6. Komunikácia a zdieľanie výsledkov

Transparentná komunikácia o výsledkoch inkluzívnej výchovy a vzdelávania, Plánu uplatňovania štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní sa uskutoční:

- V rámci porád pedagogických aj nepedagogických zamestnancov.
- S rodičmi v rámci rodičovských združení
- So zriaďovateľom pri riešení konkrétnych situácií
- V aktuálnych informáciách o aktivitách školy zverejňovaných prostredníctvom edupage stránky školy, www školskej stránky

Prerokované na pedagogickej rade dňa: 1.9.2025

V Chrasti nad Hornádom, 1.9.2025